

AFGØRELSE

Ved mail af 10. januar 2024 til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (nævnet) oversendte

forskningsinstitutionen (forskningsinstitution)

en anmeldelse indgivet af

anmelder (anmelder)

vedrørende

anmeldte (anmeldte),

idet anmelder påstår, at anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt ved, at anmeldte siden [...] gentagne gange og i forskellige sammenhænge har plagieret anmelders ide om, at (*tekst udeladt*) har en (*tekst udeladt*), idet anmeldte har hævdet, at ideen er anmeldtes.

Anmeldte påstår, at anmeldte ikke har handlet videnskabeligt uredeligt, og at ideen om, at (*tekst udeladt*) ikke først er formuleret af anmelder.

Nævnets resultat

Nævnet har behandlet sagen på møder den 23. april og 17. juni 2024. Nævnet har truffet afgørelse om, at anmeldte ikke har handlet videnskabeligt uredeligt i henhold til den indgivne anmeldelse.

Afgørelsen er truffet enstemmigt af landsdommer Mikael Friis Rasmussen (formand), professor, ph.d. Janne Rothmar Herrmann, professor ph.d. Klemens Kappel, professor, ph.d. Knud Jørgen Jensen, professor, ph.d. Charlotte Kroløkke, professor, dr.med. Mogens Holst Nissen, professor og professor, ph.d. Helle Prætorius Øhrwald.

Nævnets afgørelse er begrundet nedenfor.

19. juni 2024

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Kontakt til Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed sker via:

Sekretariatet for Nævnet for
Videnskabelig Uredelighed
nvu@ufm.dk

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800
ufs@ufm.dk
www.ufm.dk
CVR-nr. 3404 2012

Sagsnummer NVU
2024-02

Ref.nr.
2024-3217

Anmeldelsen om videnskabelig uredelighed

Anmelder har anført navnlig, at anmelder var den første, som i [...] lancerede den originale og vigtige ide om, at *(tekst udeladt)*, og sammen med yngre medarbejdere senere underbyggede denne ide eksperimentelt. Anmelder har videre anført, at ideen voksede på basis af anmelders 20 års omfattende forskning vedrørende *(tekst udeladt)*.

Anmelder har til støtte for sin anmeldelse fremsendt 61 bilag (ref. 1-61), der omhandler bl.a. fondsansøgninger og videnskabelige artikler publiceret i internationale anerkendte, peer reviewed tidsskrifter, herunder:

(tekst udeladt),

(tekst udeladt),

(tekst udeladt).

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Anmeldte har heroverfor anført navnlig, at ideen om, at *(tekst udeladt)*, ikke stammer fra anmelder, men at tankerne herom har eksisteret mange årtier forinden. Teorien om, at *(tekst udeladt)*, var ifølge anmeldte udbredt og velkendt på det tidspunkt, hvor anmelder i [...] fremførte samme teori.

Anmeldte har til støtte herfor fremsendt en referenceliste samt en række bilag (appendix 1 – 9 m.fl.), der navnlig omhandler videnskabelige artikler, herunder følgende:

(tekst udeladt).

(tekst udeladt),

(tekst udeladt),

(tekst udeladt).

(tekst udeladt),

(tekst udeladt).

Anmeldte har anført, at ideen om en *(tekst udeladt)* har eksisteret siden [...] og blev beskrevet først af *(tekst udeladt)*. Hypotesen om, at en sådan *(tekst udeladt)*, blev ifølge anmeldte indført af den *(tekst udeladt)* i [...] og [...]. Endvidere har andre forskere, f.eks. *(tekst udeladt)*, beskrevet og understøttet ideen.

Anmeldte har videre anført, at anmeldte aldrig har hævdet at være den første, der fik ideen, men at anmeldte og anmeldtes medarbejdere var de første til at bevise, at *(tekst udeladt)*. I [...] har anmeldte m.fl. publiceret et afgørende studie, der viser, at *(tekst udeladt)*. Efter anmeldtes vurdering *(tekst udeladt)*.

Anmelder har anfægtet anmeldtes udlægning af begrebet (*tekst udeladt*) og finder, at anmeldte har misforstået hypotesen om (*tekst udeladt*). Anmelder anerkender desuden ikke anmeldtes bevis for, at (*tekst udeladt*).

Endelig har anmeldte bemærket, at de studier, som anmelder omtaler som "afgørende eksperimenter", og som anmelder mener, at anmeldte burde have krediteret anmelder for, først er publiceret i et fagfælledømt tidsskrift (*tekst udeladt*) i [...].

Retsgrundlag

Sagen er behandlet efter lov om videnskabelig uredelighed m.v. (loven).

Nævnets kompetence fremgår af lovens § 4, stk. 1:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Definitionen af et videnskabeligt produkt fremgår af lovens § 3, stk. 1, nr. 6:

Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler.

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslag nr. L 117 af 25. januar 2017 (bemærkningerne) vedrørende vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt, at

Den foreslåede definition lægger sig op ad UVVU's praksis på området, hvorefter et videnskabeligt produkt er karakteriseret ved at være frembragt som led i forskning ved anvendelse af videnskabelige metoder i modsætning til f.eks. mere populærvidenskabelige udgivelser, hvor der ikke på tilsvarende vis anvendes en videnskabelig tilgang. Vurderingen af, om et produkt kan anses for et videnskabeligt produkt, beror på en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter, hvorved videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende er det helt klare kerneområde for begrebet. Et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, vil derfor ofte være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.

Videnskabelig uredelighed er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 1:

Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.

Plagiering omfatter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 4:

Plagiering: Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.

Af de almindelige bemærkninger til loven, afsnit 3.4.3.1, fremgår:

Definitionen af ovennævnte tre begreber foreslås efter amerikansk forbillede indsat i stedet for den tidligere eksempelopregning i UVVU-bekendtgørelsen, som udgår. Begrebernes udfoldelse i lovtæksten forventes at bidrage til en forståelse af, hvad der omfattes af videnskabelig uredelighed. Det må samtidig erkendes, at man, bl.a. pga. forskningens dynamiske karakter og varierende praksisser på tværs af forskningsområder, ikke på forhånd præcist kan opliste alle forhold og adfærd, som kan udgøre videnskabelig uredelighed i et konkret tilfælde.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, vedrørende plagiering:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Definitionen af plagiering forventes bl.a. at omfatte tilfælde af uberettiget tilegnelse af forskning, herunder eksempelvis afskrift uden kreditering af den reelle ophavsmand eller uretmæssig angivelse af bidrag til den pågældende forskning. Det forventes, at et væsentligt parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt. Af hensyn hertil er det også alene tilegnelsen af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering, der vil blive vurderet som omfattet af uredelighedsbegrebet. Selvplagiering i form af eksempelvis genbrug af egne tidligere anvendte tekstpassager og lignende vil derimod alene kunne behandles som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Det forventes endvidere, at forfatterskabstvister som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis fremfor at blive anset som videnskabelig uredelighed i form af plagiering.

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 1, omfatter videnskabelig uredelighed ikke:

tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskning.

Af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 2, nr. 1, fremgår blandt andet:

Efter bestemmelsens nr. 1 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen. Med forslaget videreføres bagatelgrænsen i forhold til videnskabelig uredelighed, som er indeholdt i gældende rets definition af videnskabelig uredelighed, hvorefter kun alvorlige brud på god videnskabelig praksis omfattes af definitionen, og i den gældende bekendtgørelse om UVVU, hvorefter UVVU kan henlægge sager, hvor den konstaterede videnskabelige uredelighed kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i

produktet. Tilfælde af ringe betydning forventes eksempelvis at omfatte plagiering af ubetydelige passager i metodeafsnit og lignende og helt perifere fabrikeringer eller forfalskninger af mindre omfang, som ikke har indvirkning på den udførte forskning.

Efter lovens § 3, stk. 1, nr. 5, forstås ved tvivlsom forskningspraksis følgende:

Brud på alment anerkendte standarder for ansvarlig forskningspraksis, herunder standarderne i den danske kodeks for integritet i forskning og andre gældende institutionelle, nationale og internationale praksisser og retningslinjer for integritet i forskning.

Nævnets mulighed for at oversende sager indeholdende forhold om mulig tvivlsom forskningspraksis fremgår af lovens § 17:

I tilfælde, hvor Nævnet for Videnskabelig Uredelighed vurderer, at en sag kan indeholde forhold om tvivlsom forskningspraksis, som af nævnet vurderes til ikke at være videnskabelig uredelighed, kan nævnet oversende sådanne forhold til den relevante forskningsinstitution til videre behandling.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Nævnets vurdering af sagen

Anmeldtes produkt og nævnets kompetence

Anmeldelsen vedrører plagiering af en videnskabelig ide. Anmeldte skal i en år-række have plagieret og publiceret denne ide i forskellige internationalt anerkendte, peer reviewed tidsskrifter. Herefter og på grundlag af en indholdsmæssig vurdering af produkternes forskningsmæssige karakter finder nævnet, at der er tale om videnskabelige produkter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 6. Nævnet er derfor i henhold til lovens § 4, stk. 1, kompetent til at behandle sagen.

Anmeldelsens udformning

Det følger af nævnets praksis, at der i definitionerne af videnskabelig uredelighed og plagiering – både efter de regler, der gjaldt for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed, og de nugældende regler – ligger et krav om, at der skal være sket en egentlig uberettiget tilegnelse af konkrete resultater m.v., som kan tilskrives en tidligere ophavsmand, uden at denne behørigt krediteres i den senere publikation. Det skal således være muligt konkret at påvise, at f.eks. en unik forskningside eller tekst er kopieret og anvendt uden kreditering, i modsætning til f.eks. situationer, hvor forskere udgiver publikationer om samme emne efter gængse metoder inden for feltet, se nævnets afgørelse af 7. juni 2018 i sag nr. 2017-01.

En anmeldelse, hvori det gøres gældende, at der foreligger plagiering af eksempelvis en tekst eller ide, bør derfor angive præcist, hvor i det videnskabelige produkt, den plagierede tekst eller ide findes, og præcist angive fra hvilket videnskabeligt produkt og hvor i det pågældende produkt den plagierede tekst eller ide er taget. En iThenticate- eller Urkund-rapport, herunder henvisninger til markeringer i

rapporten, er eksempelvis ikke tilstrækkelig. Hvis anmeldelsen vedrører flere tilfælde af plagiering, bør anmeldelsen indeholde præcise oplysninger om samtlige tilfælde, se f.eks. nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

Nævnet har ved afgørelsen taget udgangspunkt i den af anmelder indgivne anmeldelse med tilhørende bilag. Bilagene har til formål at understøtte, at anmelder er ophavsmand til ideen, at anmeldte har taget kredit for ideen, og at anmeldte burde have haft kendskab til anmelders ophavsret til den pågældende ide.

Almindelige bemærkninger om plagiering

Nævnet bemærker, at der som udgangspunkt er begrundet mistanke om plagiering, når et stykke af en tekst, der er af en vis længde, er overtaget fra en anden tekst, der typisk er skrevet af en anden forfatter, uden retmæssig kreditering, det vil sige uden tydelig kildeangivelse og markering. En læser må således ikke være i tvivl om, hvilke tekststykker der er forfatterens egne, og hvilke der er citerede eller parafraserede.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Som anført i lovbemærkningerne, se ovenfor under *Retsgrundlag*, indebærer bl.a. *forskningens dynamiske karakter og varierende praksisser på tværs af forskningsområder*, at det ikke er muligt *på forhånd præcist at opliste alle forhold og adfærd, som kan udgøre videnskabelig uredelighed i et konkret tilfælde*. I sager, der drejer sig om plagiering, betyder det navnlig, at vurderingen af, om der i det enkelte tilfælde foreligger plagiering, skal foretages i lyset af den praksis, der er gældende inden for det konkrete forskningsområde.

For alle forskningsområder gælder, at hvis der er foretaget tydelig kildeangivelse og markering ved ordret gengivelse, er der ikke tale om plagiering. Markering ved ordret gengivelse kan f.eks. ske ved brug af kursivering eller citationstegn. Ved indledning af en ordret gengivelse af en tekst med f.eks. *Som anført af NN ...* forudsætter retmæssig kreditering, at det af sammenhængen fremgår, hvor den ordrette gengivelse slutter.

Korrekt parafrasering indebærer, at en forfatter bearbejder andre forfatteres tanker og ideer og formulerer dem med egne ord og egen sætningsstruktur samt med kildehenvisning til de arbejder, hvor disse tanker og ideer er beskrevet. Hvis der alene er sket en mindre ombytning af ord og sætninger, samt ændring af ord med synonymer, er der tale om plagiering, hvis der ikke krediteres retmæssigt (kildeangives).

Almen kendt viden kan beskrives uden kildeangivelse, uden at der herved foreligger plagiering. Almen kendt viden kan defineres som viden, som man regner med, at alle inden for en bestemt gruppe eller et regionalt, institutionelt eller fagligt fællesskab kender. Det kan være fakta om f.eks. geografi, historie, fysik, sprog eller litteratur. Ordret eller tekstnær gengivelse af andre forfatteres tekst med baggrundsviden skal krediteres ophavsmanden.

Se hertil i det hele nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

Nævnets samlede vurdering

Efter sagens oplysninger lægger nævnet til grund, at anmelder siden omkring [...] i forskellige sammenhænge har arbejdet med ideen om, at *(tekst udeladt)*.

Nævnet lægger endvidere til grund, at anmeldte tilsvarende har arbejdet med at teste, hvorvidt *(tekst udeladt)*, og at anmeldte i [...] sammen med sine medarbejdere har publiceret et studie, hvor det påberåbes, at *(tekst udeladt)*. Desuden lægger nævnet til grund, at anmeldte i de efterfølgende år har arbejdet på at klarlægge, om *(tekst udeladt)*. Således publicerede anmeldte i [...] sammen med en række øvrige forskere artiklen *(tekst udeladt)*, og i [...] i artiklen *(tekst udeladt)*

Nævnet bemærker, at anmelder og anmeldte efter det oplyste har talrige fælles publikationer inden for nærliggende emneområder, og derfor må antages at have haft lejlighed til at udveksle ideer og tolkning af resultater af de udførte studier.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Efter det foreliggende, herunder den litteratur og de publikationer, som er tilvejebragt af sagens parter, finder nævnet, at det ikke er godtgjort, at anmelder er ophavsmand til ideen om, at *(tekst udeladt)*. Herved anvender nævnet følgende definition af *(tekst udeladt)*. Nævnet har lagt vægt på navnlig, at det årtier forud for anmelders publikationer i henholdsvis [...] og [...] har været eksperimentelt vist, at *(tekst udeladt)*. Således publicerede den *(tekst udeladt)* i [...] i *(tekst udeladt)*, hvor forfatteren angiver at have påvist, at der forefindes en *(tekst udeladt)*.

På denne baggrund finder nævnet, at ideen ikke entydigt kan tilskrives anmelder, og at anmeldte allerede derfor i sin anvendelse af ideen ikke kan anses for at have plagieret anmelder, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4.

Nævnet finder derfor, at der ikke kan anses at foreligge videnskabelig uredelighed i forhold til det anmeldte forhold, jf. lovens § 16, stk. 1.

På baggrund af sagens oplysninger vurderer nævnet, at sagen kan indeholde forhold af tvivlsom forskningspraksis. Nævnet oversender derfor sagen til *forskningsinstitutionen* til videre behandling, jf. lovens § 17.

Klagevejledning

Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. lovens § 18.

Mikael Friis Rasmussen
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kopi af afgørelsen er sendt til *forskningsinstitutionen*